

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 12 lutego 2016r.

Powód (...) Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Niestandaryzowany Fundusz Sekurytyzacyjny z siedzibą w G. w pozwie skierowanym przeciwko M. F. domagał się zasądzenia na jego rzecz kwoty 461,48 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 17.08.2015r.

W uzasadnieniu żądania pozwu, powód wskazał co następuje:

- wiarygodność w stosunku do pozwanej powstała w wyniku zawarcia przez pozwaną z wierzycielem pierwotnym umowy o świadczenie usług z dnia 29.12.2011r.;
- strona pozwana nie wywiązała się z warunków umowy, w wyniku czego umowa została rozwiązana z dniem 31.07.2012r.;
- zobowiązanie strony pozwanej wynosi 461,48 zł na co składa się:
 1. kwota 343 zł – tytułem niezapłaconych dokumentów księgowych,
 2. kwota 118,48 zł – suma odsetek ustawowych naliczonych od dnia następnego po dacie płatności dokumentu księgowego do dnia sporządzenia pozwu;
- 20.04.2015r. wierzyciel pierwotny dokonał przelewu przysługującej mu od strony pozwanej wiarygodności na rzecz powoda;
- próby odzyskania należnej kwoty okazały się bezskuteczne, toteż powództwo jest uzasadnione.

W dniu 25.08.2015r. pod sygn. I Nc 961/15 wydany został nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym.

Odpis nakazu zapłaty doręczony został na adres wskazany w pozwie, a odebrany przez L. P. w dniu 28.08.2015r. (k. 29).

Pozwana, imieniem której działa pełnomocnik procesowy, pismem z dnia 7.09.2015r. (k. 30), uzupełnionym pismem z dnia 17.11.2015r. (k. 53) podała, iż od wielu lat zamieszkuje w N. i korespondencji z sądu nie otrzymała. Osoba, która odebrała korespondencję tj. L. P. nie przekazała jej przesyłki odebranej w dniu 28.08.2015r.

L. P. wezwana o wyjaśnienie zaistniałej sytuacji – pod rygorem uznania, iż zachodzi podejrzenie popełnienia czynu zabronionego i zawiadomienie Prokuratury Rejonowej w M., odpowiedzi żadnej nie udzieliła. Koniecznym stało się zatem wystąpienie do Prokuratury Rejonowej w M. – k. 60.

W sytuacji wyżej opisanej koniecznym stało się prawidłowe doręczenie pozwanej odpisu nakazu zapłaty, co nastąpiło w dniu 21.12.2015r. (k. 65)

Pozwana, w ustawowym terminie złożyła sprzeciw od nakazu zapłaty, zaskarżając go w całości. Zarzuciła:

- bezzasadność roszczeń powoda wobec nie udowodnienia dochodzonego roszczenia – powód załączył do pozwu jedynie czytelną wersję drugiej strony warunków ogólnych umowy; brak regulaminu; warunków promocji; warunków szczególnych umowy;

- brak dowodu doręczenia pozwanej oświadczeń i dokumentów dołączonych do pozwu;
- przedawnienie roszczeń objętych fakturami (...);
- bezpodstawność żądania zapłaty kary umownej;
- bezpodstawność żądania odsetek.

W uzasadnieniu sprzeciwu pozwana podniosła na co następuje:

- pozwana skorzystała z prawa odstąpienia od umowy na podstawie treści jej postanowień – oświadczenie złożyła 5 dni po jej zawarciu i zwróciła otrzymany sprzęt;
- poprzednik prawny powoda nigdy nie rozpoczął świadczenia jakiegokolwiek usługi na rzecz pozwanej;
- strona powodowa nie przedstawiła dowodów świadczących o spełnieniu jakiegokolwiek świadczenia na rzecz pozwanej;
- należności z tytułu faktur (...) uległy przedawnieniu. Roszczenia bowiem dochodzone przez powoda są roszczeniami o świadczenia okresowe zatem ulegają przedawnieniu w terminie 3 lat;
- powód nie wykazał podstaw do żądania kary umownej albowiem nie wykazał treści łączącego go z pozwaną stosunku prawnego. Na wierzycielu ciąży obowiązek udowodnienia treści stosunku prawnego i konkretnego uchybienia dłużnika, z którym zastrzeżenie umowne wiąże obowiązek zapłaty kary umownej. Powód nie przedstawił zaś podstaw nałożenia kary umownej ani też sposobu jej wyliczenia.

Pismem z dnia 2.02.2016r., nadanym w dniu 4.02.2016r. strona powodowa cofnęła powództwo co do kwoty 107,74 zł, podtrzymując powództwo w pozostałym zakresie tj. wnosząc o zasądzenie kwoty 353,74 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu. W uzasadnieniu strona powodowa odnosząc się do zarzutu przedawnienia wskazała, że bieg terminu przedawnienia przeciwko pozwanej z tytułu faktury z określonym terminem płatności na dzień 15.10.2012r. został przerwany wniesieniem pozwu, w dniu 17.10.2015r. Co do roszczeń z faktur (...) powód ograniczył powództwo, a zatem zarzut przedawnienia jest bezzasadny co do pozostałej części roszczenia. Umowa została rozwiązana w dniu 31.07.2012r. zgodnie z zapisami umownymi tj. rozdziałem III ust. 17 regulaminu oferty wspólnej z dnia 1.09.2011r. – „w przypadku gdy (...) zawiesiła świadczenie usług z przyczyn leżących po stronie Abonenta, zaś abonent nie ureguluje całości zaległych Opłat, Umowa ulega automatycznemu rozwiązaniu po 30 dniach od daty zawieszenia usług.” Konsekwencją powyższego było wystawienie noty obciążeniowej zgodnie z ust. 11 rozdziału III – „w przypadku przedterminowego rozwiązania Umowy zawartej na czas oznaczony lub Umowy będącej w okresie gwarantowanego korzystania przez (...) lub (...) z winy Abonenta lub jej przedterminowego rozwiązania przez Abonenta, (...) lub (...) mają prawo żądać kary umownej w wysokości udzielonej ulgi pomniejszonej o proporcjonalną wartość za okres od dnia rozpoczęcia korzystania z usług na podstawie szczególnych warunków do dnia obowiązywania umowy”. Kwota kary za zerwanie warunków promocji głównej została pomniejszona o proporcjonalną wartość za okres od dnia rozpoczęcia korzystania z usług do dnia dezaktywacji usług.

Na dochodzoną kwotę 353,74 zł składa się:

- 265 zł – suma niezapłaconych dokumentów księgowych;
- 88,74 zł – suma odsetek ustawowych zaliczonych od dnia następnego po dacie płatności dokumentu księgowego do dnia sporządzenia pozwu.

Odnośnie odsetek strona powodowa podała, że podstawą żądania jest art. 481 kodeksu cywilnego.

Sąd ustalił co następuje:

26.12.2011r. (...) sp. z o.o. i (...) sp. z o.o. zawarły z pozwaną M. F. umowę nr (...) o świadczenie usług dostępu do programów telewizyjnych w warunkach promocji „Start HD 18 m”. Zawierając umowę udzielono pozwanej ulgi w kwocie 399 zł. (umowa k. 10, rozdział III warunków promocji k. 93) Elementem umowy był Regulamin oferty wspólnej. (k. 94-97) W stosunku do pozwanej, (...) sp. z o.o. wystawił dokumenty sprzedaży: (...) k. 13-14, (...) k. 15-16, dotyczące należności abonamentowych

i C. (...) k. 17 tytułem kary za zerwanie warunków promocji głównej. Regulamin oferty wspólnej w rozdziale III ust. 17 przewidywał automatyczne rozwiązanie umowy po 30 dniach od daty zawieszenia usług – po uprzednim wezwaniu Abonenta do uregulowania zaległych opłat.

Pozwana nie odstąpiła od umowy w okresie 10 dni od jej zawarcia.

Powód nabył wierzytelności jakie (...) sp. z o.o. i (...) sp. z o.o. posiadały w stosunku do pozwanej (umowa przelewu wierzytelności wraz z skonkretyzowanym stosunkiem prawnym k. 88-92)

Powyższych ustaleń Sąd dokonał na podstawie:

- umowy z dnia 26.12.2011r., k. 10-11,
- dokumentów księgowych nr (...) k. 13-14, (...) k. 15-16, C. (...) k. 17,
- zawiadomienia o cesji wierzytelności i wezwania do zapłaty k. 7-9,
- umowy sprzedaży wierzytelności wraz z załącznikiem, warunków promocji i regulaminem oferty wspólnej k. 88-97.

Sąd dał wiarę przywołanym dokumentom, albowiem ich prawdziwość nie budzi wątpliwości.

Sąd oddalił wniosek dowodowy strony pozwanej w zakresie oświadczenia pisemnego pozwanej. Oświadczenie pisemne jest bowiem niczym innym jak przedłużeniem twierdzeń strony i nie zastępuje np.: dowodu z zeznań.

Sąd zważył co następuje:

Ponieważ strona powodowa oparła roszczenie o zapłatę kary umownej o zdarzenie w postaci automatycznego rozwiązania umowy o świadczenie usług, należało poddać postanowienie kreujące „automatyczne rozwiązanie” umowy kontroli na gruncie regulacji art. 385¹§1 kc. Przepis ten stanowi, że postanowienia umowy zawieranej z konsumentem nie uzgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Zgodnie z §4 przywołanego artykułu, ciężar dowodu, że postanowienie zostało uzgodnione indywidualnie, spoczywa na tym, kto się na to powołuje. Zgodnie z wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 30 września 2015 r. I CSK 800/14 LEX nr 179795, „Przez działanie wbrew dobrym obyczajom należy rozumieć wprowadzanie do wzorca klauzul umownych, które godzą w równowagę kontraktową stron takiego stosunku, a rażąco naruszenie interesów konsumenta oznacza nieusprawiedliwioną na niekorzyść konsumenta dysproporcję praw i obowiązków stron. Rażąco naruszenie interesów konsumenta zazwyczaj stanowi naruszenie dobrych obyczajów, zachowanie sprzeczne z dobrymi obyczajami nie zawsze rażąco narusza te interesy, ale dla zastosowania art. 385¹ § 1 k.c. muszą być spełnione kumulatywnie.” Przywołane postanowienie umowne uregulowane zostało w rozdziale III ust. 17 regulaminu oferty wspólnej z dnia 1.09.2011r. i posiada treść następującą: „W przypadku, gdy (...) albo (...) zawiesiła świadczenie usług z przyczyn leżących po stronie Abonenta, zaś Abonent nie ureguluje całości zaległych Opłat, Umowa ulega automatycznemu rozwiązaniu po 30 dniach od daty zawieszenia usług, po uprzednim wezwaniu Abonenta do uregulowania zaległych Opłat.” Zdaniem Sądu, zastrzeżenie, iż umowa ulega automatycznemu rozwiązaniu, tj. bez wyraźnego oświadczenia skierowanego do konsumenta narusza rażąco interes konsumenta, gdyż kształtuje jego prawa w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami. Przyznając bowiem w interesie

przedsiębiorcy najdalej idący skutek w postaci rozwiązania umowy, po uprzednim jednostronnym „zawieszeniu świadczenia usług” rażąco narusza interes konsumenta. Konsument pozbawiony jest bowiem jednoznacznej wiedzy o dacie i przyczynie rozwiązania umowy. Wiedzy tej nie zastępują bowiem niedookreślone przyczyny zawieszenia świadczenia usług opisane w pkt 16, ani też niedookreślony termin zawieszenia. Konsument winien dysponować jednoznacznie wiedzą o zakończeniu trwania stosunku prawnego tj. dacie i przyczynie jego ustania. Niedookreślony automatyzm mający prowadzić do rozwiązania umowy rażąco narusza interes konsumenta. Problem automatycznego rozwiązywania umów był przedmiotem analizy orzeczniczej. Tytułem przykładu można wskazać judykat Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w sprawie o sygnaturze XVII Amc 1137/13. W wyroku z dnia 23 marca 2015 r. Sąd ten orzekł, iż uznaje za niedozwolone i zakazuje J. B. wykorzystywania w umowach

z konsumentami postanowienia wzorca umowy o treści: "W przypadku przekroczenia terminu płatności, o którym mowa w § 3 ust. 1 przez KUPUJĄCEGO, zobowiązuje się On do uiszczenia ustawowych odsetek za każdy dzień opóźnienia na konto SPRZEDAWCY, jednakże gdyby opóźnienie w zapłacie przekroczyło 14 dni, STRONY zgodnie ustalają, że niniejsza umowa ulega automatycznemu rozwiązaniu bez konieczności składania dodatkowych oświadczeń." (LEX nr 1770807) Orzeczenie to stanowi o podtrzymaniu linii orzeczniczej zaprezentowanej np.: w wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie rozpoznającego apelację od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów

w sprawie o sygnaturze XVII Amc 27/08. W wyroku z dnia 16 maja 2008 r. Sąd Apelacyjny orzekł, że uznaje za niedozwolone następujące postanowienia wzorca umowy kredytu hipotecznego udzielanego przez pozwanego swoim pracownikom: "14.3. Niniejsza Umowa ulega automatycznemu rozwiązaniu na skutek ustania z jakichkolwiek przyczyn stosunku pracy między Bankiem a Panem..." oraz "15.4. W przypadku automatycznego rozwiązania Umowy na skutek ustania stosunku pracy między Bankiem a Kredytobiorcą (art. 14.3), Kredytobiorca będzie zobowiązany do zwrotu kwoty Kredytu wraz z odsetkami i innymi świadczeniami dodatkowymi w terminie 3 miesięcy od daty, w której ten stosunek pracy ustał" i zakazuje ich stosowania w obrocie z konsumentami." (LEX nr 558853)

Wyroki są skuteczne także w stosunku do wszystkich innych przedsiębiorców, którzy stosują wzorce umowne o zbliżonej treści, co wynika z art. 479⁴³ kpc, przewidującego rozszerzoną prawomocność wyroków uwzględniających powództwo w sprawie o uznanie wzorca umowy za niedozwolony.

Z tej przyczyny Sąd uznał postanowienie zawarte w pkt 17 za niewiążące pozwaną jako konsumentkę. Konsekwencją tego było zaś wyeliminowanie skutku, w oparciu o który naliczona została kara umowna. Naliczenie kary umownej wynikało bowiem z przyjęcia przez poprzednika prawnego powoda, iż zaistniała podstawa do naliczenia kary umownej albowiem umowa uległa „automatycznemu rozwiązaniu,, z winy pozwanej.

Niezależnie od powyższego, strona powodowa powołując się na rozwiązanie umowy z winy abonenta z dniem 31.07.2012r. nie wykazała daty ani faktu zawieszenia świadczenia usług i wezwania pozwanej do zapłaty zaległych opłat, zgodnie z zakwestionowanym wyżej postanowieniem umownym. Wobec zaprzeczenia przez pozwaną wszelkim twierdzeniom strony powodowej, okoliczność ta zgodnie z art. 6 kc podlegała udowodnieniu przez powoda, skoro z rozwiązania umowy z winy abonenta wywodził skutki prawne w postaci uprawnienia do naliczenia kary umownej. Okoliczności te nie zostały natomiast wykazane.

Należało zatem oddalić powództwo w tym zakresie z przyczyn opisanych wyżej – pkt II wyroku.

Końcowo wskazać należy, że Sąd nie podzielił stanowiska strony pozwanej jakoby pozwana odstąpiła od umowy. Strona pozwana powołując się na takie zdarzenie prawne winna je udowodnić, zgodnie z art. 6 kc. Oświadczenie pisemne w tym zakresie nie stanowiło dowodu na tę okoliczność i potraktowane zostało wyłącznie jako przedłużenie twierdzeń strony pozwanej.

Z uwagi na cofnięcie pozwu co do roszczeń objętych fakturami (...), powództwo ponad kwotę 353,74 zł należało umorzyć w oparciu o art. 355§1 kpc w zw. z art. 203§1 kpc – pkt I wyroku.

Orzeczenie o kosztach zastępstwa procesowego oparte jest o treść art. 98§1 kpc. Pozwany przegrał bowiem spór w całości a to uzasadniało zasądzenie na rzecz strony pozwanej zwrotu kosztów zastępstwa profesjonalnego pełnomocnika – pkt III wyroku. Ponieważ stronie powodowej zwrócona została część opłaty od pozwu ($\frac{3}{4}$ opłaty), należało orzec jak w pkt IV wyroku.

Sędzia:

Z: odpis wyroku wraz z pisemnym uzasadnieniem doręczyć peł. stron.

M., 14.03.2016r.

Sędzia: